

РЕЧНИК

Црногорски

шкањ	→	хоклица, мала столица
ибретница	→	вештица, погана девојка
кутара	→	досада, када нам је тешко да урадимо нешто
цукер	→	шећер
цревље	→	ципеле
фацола	→	пасуљ
шпитаљ	→	болница
шкатула	→	кутија
амрел	→	кишобран
пирун	→	виљушка
ленцун	→	чаршав
корота	→	жалост
бардак	→	бокал
дуца	→	рупа
гобав	→	грбав
шија	→	врат

дроб	→	стомак
ђутуре	→	отприлике
забракати	→	закувати
искамчити	→	запросити
кладенац	→	бунар
комин	→	димњак
луг	→	пепео
лапис	→	оловка
мученица	→	ракија
парип	→	коњ
тека	→	свеска
тмуша	→	мрак
фуруна	→	пећ
хећим	→	доктор
чука	→	каменито узвишење
адет	→	обичај

Француски

банкет	→	бал
журнал	→	часопис

ибрик	→	бокал
жезло	→	скиптар

Мађарски

салаш	→	пољско имање
-------	---	--------------

Руски

шињел	→	дуг капут
-------	---	-----------

Хрватски

прегача	→	кецеља
узловриједити	→	порђавити, "Као да је ђаво ушао у њега."
опјешито	→	оскудно, скромно

Старословенски

двери	→	врата
-------	---	-------

Турски

авлија	→	двориште
басамак	→	степеник
канавац	→	крпа
пенџер	→	прозор
доксат	→	тераса
комка	→	ходник до терасе
џезва	→	лонче за кување кафе
шербет	→	карамелизовано млеко
фиронга	→	завеса
чакија	→	нож
читлук	→	посед
нађаве	→	сандук за брашно
карлица	→	посуда у којој се меси хлеб
вареника	→	млеко
макања	→	мало дете, сићушно дете
зулум	→	насиље, неправда
балчак	→	рукодржач (дршка од хладног оружја)
аргатлук	→	дневница
угурсуз	→	баксуз, намћор
тутка	→	балон за воду
аџергавити	→	остарити
ђувегија	→	младожења
бошча	→	дар
чаир	→	поље
отоман	→	кревет
сербез	→	без страха, безбрижно
синџир	→	ланац
удут	→	међа, граница

јелече	→	прслук
бисаге	→	ранац
бегенисати	→	свиђати
ђердан	→	огрлица
барјак	→	застава
ковча	→	вођа
шамиија	→	марама
кафтан	→	огртач
рекло	→	блуза
поњава	→	покривач
женило	→	шал
јара	→	врућина
дулек	→	тиква за извлачење ракије из бурета
теферич	→	славље, весеље
чачр	→	поље, ливада, њива
ћемф	→	радост
џада	→	улица, пут, "Ајде џада!"
локум	→	ратлук
сомун	→	хлеб
аманет	→	завет
барабар	→	упоредо
берићет	→	род
заџагрити	→	разгаламити
фусекле	→	чарапе
декати	→	јести
рекла	→	кошуља
џока	→	јакна
бештек	→	прибор за јело

Енглески

аероплан	→	авион
пуловер	→	прслук
мустаћи	→	кратки бркови

Српски

метох	→	црквени или манастирски посед
велможа	→	великаш (човек високог угледа)

Немачки

фрајла	→	госпођица
цех	→	рачун
унтрузигер	→	дугачке гаће, мушке хеланке

шанац	→	канал
касэрала	→	шерпа
зибзер	→	рајфершлуз

Нашки

булбулаћ	→	рукави на бауш	убаво	→	лепо
оратити	→	причати, певати	вајда	→	корист
здушено	→	барено	буџак	→	ћошак
софра	→	трпеза	матрапаз	→	преварант
туч	→	нешто много велико	ћутек	→	шамар
машала	→	свака част, одлично	муфте	→	јефтино
лезити се	→	непристојно се смејати	дерт	→	туга
келеш	→	ситно мушко дете, нездрав	акати се	→	млатити се
ћутук	→	будала	алал	→	допуштен
севап	→	добро дело о којем се не хвалиш	муштулук	→	добра вест
вртивагон	→	Ром	банџа	→	скитница
бензов	→	крупан, али не баш паметан	њојни	→	њени
гиздати се	→	улепшавати се	капиџик	→	врста капије
дробен	→	ситан	чардак	→	велики пласт сена
ћевђир	→	цедиљка	амбар	→	дрвена остава за жито
ешек	→	враголан	ћемане	→	виолина
екмеџија	→	пекар	либела	→	велика шнала за косу
алево	→	црвено	фуниче	→	велики дрвени левак
наџак	→	баксуз, неко ко је стално намргођен	калауз	→	помоћни кључ за отварање врата
истепао	→	избио	аван и тучак	→	посуде за туцање паприке
мерак	→	уживање	абер	→	трач, вест
работа	→	рад	чуча	→	слично фењеру (нема стакло)
калајработа	→	без муке	мендерлук	→	клуба
клблк	→	лом, хаос	биџ	→	грашак
барабарити	→	упоређивати једну и другу страну, слагати	дујак	→	писар
фермер и антерија	→	мушко одело	ћаса	→	чинија
скрџумати	→	пасти	бробинаљало	→	мравињак
бревенеци	→	панталоне	булка	→	невеста
џворнути	→	попити на екс	врчва	→	ћуп
уфркестити	→	уплашити, уозбиљити се	грваља	→	грудва
салаберити	→	упропастити све, уништити	грснице	→	конопље
маниста	→	ниска, огрлица	куј	→	ко
моруза	→	кукуруз	ћата	→	благајник
одар	→	кревет	јавашлук	→	неодговорност
пачавра	→	прљава крпа, жена која воли да се свађа	хршум	→	викање на неког, љутња
поганац	→	миш	егеда	→	виолина
прч	→	јарац	изванљудник	→	нечовек
резилити	→	стамотити	џамбасин	→	трговац
башка	→	једнако	скоруп	→	кајмак
крџа	→	лош дуван	ћусла	→	крупна женска особа
арлија	→	срећа	сехерити	→	уживати
басма	→	платно	бикан	→	светао
семрити	→	забавити се	резилак	→	срамота
"Рипно џивџан на ћерамитку па направио клблк!"	→	"Скочио врабац на кров па направио лом."			
"Шта џврчиш к'о мекча на мас'?"	→	"Шта пиштиш као медвед на маст?"			
"Ега му не ноше!"	→	"Да Бог да му не буде доста!"			
"Чами ки лубенче у мувару."	→	"Добро се сакрио."			

Трстенички

ужустрити се	→	учврстити се, исправити се
здела	→	чинија, посуда
креденац	→	ормар
бестрагија	→	"Иди бестрага!"
шантрљив	→	луд
"Шта радиш?" "Шиљим овас."	→	ради посао без посла
глоба	→	штета
ђозлуци	→	наочаре
шише	→	флаша
данце	→	дно
плајваз	→	оловка
опасач	→	каиш
мило	→	сапун
вазда	→	увек
вериге	→	ланац на ком виси бакрач изнад ватре
ока	→	килограм
арчити	→	трошити
чакшире	→	панталоне
буђелар	→	новчаник
бабини јарци	→	ледена киша, ситан снег
кудеља	→	за предење вуне
бачва	→	каца, буре за џибру и купус
бркљачити	→	бркати, нејасно говорити
нанула	→	папуча
аблета	→	примитиван, необразован човек
нацоцати се	→	најести се, удебљати се
шклопоција	→	стара машина, стари ауто
закаведати	→	прехладити се
мукни, гукни	→	проговори
храбодушан	→	храбар
пандркнути	→	умрети
љуцки	→	јако, снажно
лицидерско срце	→	слаткиш који се даје деци на вашару
ландарати	→	причати глупости, бити неозбиљан
лабрња	→	њушка, нос
кочоперити се	→	бити дрчан
„за видела“	→	пре заласка Сунца, док је још дан
жгадија	→	шљам
кабаст	→	крупан
кадија	→	судија
воњ	→	смрад
артија	→	новине
јекнути	→	умрети
лотре	→	мердевине
шиљезе	→	младунче
огањ	→	шпорет
шасија	→	оквир прозора
зављача	→	врста тканине сукње са појасом

оточ	→	малопре
туна	→	ту
дувар	→	зид
липцати	→	умрети
помада	→	крема
ишчивиљити се	→	искривити се
унезверити се	→	унервозити се
перчин	→	плетеница
вратница	→	капија
завјача	→	сукња
брвно	→	греда преко реке
квасник	→	пијанац
скоруп	→	кајмак
менгеле	→	клевшта
оџаклија	→	камин
фртаљ	→	четвртина литра
јок	→	нећу, не
каница	→	појас
шифоњер	→	ормар за одело
кутла	→	кутлача за вађење џибре из каце
качара	→	остава за кацу и буриће
вајкати се	→	жалити се
тор	→	обор за животиње
бубњара	→	фуруна
аблата	→	умишљен
кента	→	новац
апсана	→	затвор
зор	→	мрско, тешко
распутица	→	раскрсница, раскршће
метнути, турити	→	ставити, поставити
мула	→	глуп
лицидер	→	колачар
ленгуза	→	лења особа
ладица	→	фиока
крмељив	→	неумивен
лемати	→	истући
ивер	→	отпадак од дрвета
шољеже	→	јагње
међа	→	граница
јендек	→	канал
ајат	→	трем
троје	→	мрвице хлеба
сламарица	→	душек од сламе
рашчталити	→	решити
каца	→	буре
гуре	→	прасе
талон	→	под
зокне, зокнице	→	кратке чарапе

врњазати	→	радити нешто на своју руку
кокчинар	→	непозвани гост
стругнути	→	побећи
исекати воду	→	избацити воду уз помоћ посуда
овизати	→	енергично и посвећено радити нешто, ангажовати се
шулавко	→	блесавко
офирати	→	открити неку тајну
дрљача	→	справа за ситњење земље
мешина, мешка	→	углавном гумени суд направљен за ношење воде
заструг	→	дрвена чинија са поклопцем (за носешење хране на путу)
тараба	→	дрвена ограда
копачица	→	за изоравање кукуруза
долап	→	специјално направљена мала кућица (за држање белог смога)
бакрач	→	суд од бакра (за кување на ватри)
мотовило	→	справа за плетење
груда	→	кугла
мено	→	мало
теревенка	→	забава
гуња	→	сукња
чикаш	→	шалиш
јатаган	→	мач
гудура	→	уски планински пролаз
јад, јадовање	→	љутња
какалашка	→	клип кукуруза
кладенац	→	извор
љкица	→	кашика
шавољ	→	дрвена каца зашљиве, грожђе
чантра	→	торбица за новац (најчешће су је имали кондуктери)
сака	→	буре у ком се развози вода (пре цистерних)
сламњача	→	душек
гуњче	→	сако
заблагодарити	→	бити захвалан
ђаконије	→	пуно лепе и разноврсне хране
амбис	→	провалија
житак	→	лако савитљив
љесак	→	сјај
дост	→	пријатељ
канити	→	намеравати
ждрепчовит	→	мушкарац који мисли само на шврљање и швалерисање
колевка	→	креветац
кувет	→	моћ, сила
драгујевац	→	рај
касапин	→	месар
жидак	→	течан
врав	→	врљав
гај	→	башта

пруљати се	→	одупирати се, бранити се
џилитати се	→	бацати се ногама из лежећег оложаја
кандити	→	ружно мирисати
басташан	→	спретан
цокуле	→	тешке ципеле
поџавељати се	→	посвађати се
ишчакнути	→	избацити
белег	→	младеж
острагума	→	пушка
саковац	→	већи плуг за орање који вуче запрега (коњи или краве)
шушпе	→	паприка
ступа	→	аван са тучком
бели смог	→	сир, кајмак, млеко
будак	→	дугачка алатка за копање земље
тапија	→	папир
котор	→	општина
"Је л' чему?"	→	"Је л' ваља?"
кукач	→	за џарање шпорета
черга	→	покривач
нана	→	баба
зади се	→	заценује се
зевнак	→	подрум
кавтор	→	шпорет
картина	→	слика
комет	→	срећа
рожданик	→	календар
вигражице	→	завесе
тезга	→	стега
цегер	→	плетена торба
простирача	→	чаршав
бегај	→	бежи
изједипогача	→	прождрљивац
гњида	→	лош човек
зашапица	→	замерка
стожер	→	темељ, основа
корам	→	стомак
буњиште	→	сметлиште
некња	→	прекјуче
околит	→	мршав
данга	→	јак ударац
грајити	→	галамити
делија	→	наочита особа
пазар	→	пијаца
заклоп	→	поклопац
дуретно	→	дуготрајно
тури	→	стави

лечка	→	мало	дунда	→	дебела особа
крста	→	леђа	мутити	→	варати
слабине	→	ребра	попишманити се	→	покајати се
казаница	→	просторија у којој се пече ракија	бритва	→	мали нож
земан	→	доба	крпара	→	стаза
роспија	→	зла жена	вакот	→	време
"Сви да троше, а један на талон."		→	сви да троше на рачун једног		
"Је л ' ти није мајка дала пувало?"		→	израз се користи када неко изгори језик, "Зашто ниси дувао?"		
"Одвојити жито од кукоља."		→	доћи до сржи, усржити		
"Изводи бесне глисте."		→	причати будалаштине		
Скупо к'о Светог Петра."		→	прескупо		
"Живи к'о бубрег у лоју."		→	уживати		
"Сита мачка мишеве не лови."		→	лако је другима солити памет		
"Боље врабац у руци него голуб на грани."		→	боље да задржиш оно што имаш него да пожелиш нешто више па да изгубиш све што имаш		
"Боље да љушти него да росика."		→	боље да одједном падне доста кише него да цео дан пада слаба киша		

Ученици одељења III₂